

Početna stranica>Sudski postupci>Građanski predmeti>Sud koje države je nadležan?

Izvorna jezična inačica ove stranice [PL](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutano pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.
Swipe to change

poljski

Sud koje države je nadležan?

Poljska

1 Moram li tužbu podnijeti redovnom građanskom sudu ili specijaliziranom sudu (npr. sudu za radne sporove)?

U Poljskoj građanske predmete rješavaju redovni sudovi (*sądy powszechnie*) i Vrhovni sud (*Sąd Najwyższy*) (vidjeti: Pravosudni sustavi država članica – Poljska) ako nisu u nadležnosti specijaliziranih sudova.

Odredbes koje se odnose na sudsku nadležnost utvrđene su u Zakonu o parničnom postupku (*Kodeks Postępowania Cywilnego*) u člancima od 16. do 18. i člancima od 27. do 46.

U okružnim sudovima (*sądy rejonowe*), predmete građanskog prava vode sljedeći odjeli:

Građanski odjel;

Obiteljski i maloljetnički odjel (obiteljski sud, *sądy rodzinne*) – za obiteljske i skrbničke predmete; predmete koji se odnose na moralnu iskvarenost maloljetnika i kažnjiva djela koja su počinili; predmete koji se odnose na liječenje osoba ovisnih o alkoholu, drogama ili psihotropnim tvarima; kao i za predmete koji su, u skladu s ostalim zakonodavstvom, u nadležnosti suda za skrbništvo;

Odjel za rad i socijalnu sigurnost (radni sudovi, *sądy pracy*) – za predmete u području radnog prava i socijalne sigurnosti;

Trgovački odjel (trgovački sudovi, *sądy gospodarcze*) za predmete u području trgovačkog prava i građanskog prava između poslovnih subjekata u pogledu njihova poslovanja; predmete koji se odnose na odnose u društvu i među partnerima; predmete protiv članova uprava društava u pogledu tužbenih zahtjeva koji su podneseni zbog neistinitih izjava koje su članovi uprava podnijeli registru nacionalnog suda; predmete protiv poslovnih subjekata za izdavanje naloga za zaustavljanje štetnog utjecaja na okoliš te za stečajne predmete;

Zemljišno-knjižni ured – za vođenje zemljišnih knjiga i postupanje s ostalim građanskim predmetima koji se odnose na postupke u pogledu zemljišnih knjiga; Regionalni sudovi (*sądy okręgowe*) u Poljskoj imaju odgovarajuće odjele, osim zemljišno-knjižnog odjela te obiteljskog i maloljetničkog odjela. Regionalni sudovi u Poljskoj imaju građanski obiteljski odjel koji je nadležan za odlučivanje posebno o predmetima razvoda braka, zakonske rastave i završetka zakonske rastave, za poništenje braka, utvrđivanje postojanja ili nepostojanja braka ili izricanje izvršivosti presuda inozemnih sudova u obiteljskim predmetima.

Nadalje, Regionalni sud u Varšavi ima sljedeće dodatne jedinice koje djeluju kao odjeli:

Sud za zaštitu tržišnog natjecanja i potrošača (*Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów*) čiji djelokrug obuhvaća odlučivanje o predmetima koji se odnose na predmete sprječavanja monopola i reguliranja energetskog sektora;

Sud za žigove Zajednice i industrijski dizajn (*Sąd Wspólnotowych Znaków Towarowych i Wzorów Przemysłowych*) odlučuje o predmetima koji se odnose na povrede, moguće povrede ili nepostojanje povreda industrijskog dizajna i žigova, poništenje dizajna Zajednice, istek ili poništenje žiga i učinke povrede žiga. Osim toga, 1. siječnja 2010. okružni sud u Lublinu imenovan je nadležnim sudom za odlučivanje o predmetima koji su u nadležnosti drugih okružnih sudova u elektroničkom postupku koji se odnosi na nalog za plaćanje.

2 Ako je predmet u nadležnosti redovnih građanskih sudova (odnosno ako ti sudovi imaju odgovornost za takve predmete), kako doznati kojem sudu treba podnijeti tužbu?

Opće je pravilo da su okružni sudovi nadležni za građanske predmete u prvom stupnju. **Okružni sudovi** nadležni su za sve predmete osim za predmete koji su zakonom dodijeljeni (članci 16. i 507. Zakona o parničnom postupku) regionalnim sudovima.

Regionalni sudovi imaju prvostupanjsku nadležnost u predmetima navedenima u članku 17. Zakona o parničnom postupku, odnosno:

1. za neimovinska prava i imovinske zahtjeve koji se nastoje ostvariti zajedno s tim pravima, osim **predmeta za utvrđivanje ili osporavanje roditeljstva djetetu, predmeta za poništavanje priznanja očinstva i gubitak prava na usvojenje;**
2. za **zaštitu autorskih prava** i povezanih prava, kao i za predmete koji se odnose na **izume, korisne modele**, industrijske dizajne, žigove, oznake zemljopisnog podrijetla i integrirane sklopove te postupke za zaštitu drugih nematerijalnih imovinskih prava;
3. za zahtjeve na temelju **Zakona o tisku;**
4. za imovinska prava u slučajevima kad iznos predmeta spora premašuje 75 000 PLN, osim u **predmetima uzdržavanja**, predmetima za **povredu vlasništva**, predmetima za **utvrđivanje podjele imovine** bračnih drugova, za **usklađivanje sadržaja zemljišnih knjiga** sa stvarnim pravnim statusom i predmeta koji se vode u **elektroničkom postupku u pogledu naloga za plaćanje;**
5. za izricanje presude umjesto odluke o podjeli zadruge;
6. za stavljanje izvan snage, poništenje ili utvrđivanje nepostojanja odluka upravnih tijela pravnih subjekata ili organizacijskih jedinica koje nisu pravne osobe, ali im je zakonom dodijeljena pravna osobnost;
7. za sprječavanje i suzbijanje nepoštenog tržišnog natjecanja;
8. za naknadu zbog **štete prouzročene izricanjem nezakonite pravomoćne presude.**

Nadalje, nadležnost **regionalnih sudova** obuhvaća na primjer:

1. predmete koji se odnose na lišavanje poslovne sposobnosti;
2. postupke za rješavanje sporova koji se odnose na poslovanje državnih poduzeća: između uprave i direktora poduzeća, upravnih tijela poduzeća i njegovih osnivačkih tijela te između upravnih tijela i tijela koje obavlja nadzor poduzeća;
3. priznavanje presuda inozemnih sudova i proglašavanje njihove izvršivosti (članak 1148.1 i članak 1151.1 Zakona o parničnom postupku).

U predmetima koji se odnose na imovinska prava, tužitelj je obavezan u tužbenom zahtjevu precizno navesti iznos predmeta spora, osim ako je predmet spora konkretan novčani iznos.

U predmetima koji se odnose na novčane zahtjeve, čak i ako su podneseni kao zamjena za drugu tužbu, navedeni novčani iznos čini vrijednost predmeta spora.

U drugim predmetima u pogledu imovine tužitelj je obavezan navesti vrijednost predmeta spora navođenjem novčanog iznosa u tužbenom zahtjevu, u skladu s člancima od 20. do 24. Zakona o parničnom postupku.

2.1 Postoji li razlika između nižih i viših redovnih građanskih sudova (npr. okružnih sudova kao nižih sudova i regionalnih sudova kao viših sudova), a ako postoji, koji je sud nadležan za moj predmet?

Vidjeti točku 2.

2.2 Mjesna nadležnost (je li sud u gradu A ili gradu B nadležan za moj predmet?)

Poljski Zakon o parničnom postupku razlikuje četiri vrste sudske nadležnosti: opću (članci od 27. do 30.), alternativnu (članci od 31. do 37.), isključivu (članci od 38. do 42.) i posebnu (članci od 43. do 46.).

Mjesna nadležnost opisana je detaljno u točkama od 2.2.1. do 2.2.3.

2.2.1 Osnovno pravilo mjesne nadležnosti

Opća mjesna nadležnost

Tužbe se podnose pred prvostupanjskim sudom koji ima mjesnu nadležnost u prebivalištu tuženika (članak 27. Zakona o parničnom postupku).

U skladu s člankom 25. Zakona o parničnom postupku, prebivalište fizičke osobe mjesto je ili grad u kojemu ta osoba boravi s namjerom trajnog boravka.

Ako tuženik nije poljski državljanin, opća nadležnost određuje se u skladu s njegovim mjestom boravka, a ako je mjesto boravka nepoznato ili nije u Poljskoj, tužba se mora podnijeti u skladu s tuženikovim posljednjim prebivalištem u Poljskoj.

Tužbe protiv Državne riznice moraju se podnijeti sudu s nadležnošću nad sjedištem organizacijske jedinice na koju se spor odnosi. Ako Državnu riznicu zastupa Državno odvjetništvo Republike Poljske (*Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej*), tužbe se podnose sudu u čijoj je nadležnosti sjedište podružnice Državnog odvjetništva odgovorne za organizacijsku jedinicu na koju se tužba odnosi.

Tužbe protiv drugih pravnih osoba i drugih subjekata koji nisu fizičke osobe podnose se sudu u čijoj je nadležnosti njihovo sjedište (članak 30. Zakona o parničnom postupku).

2.2.2 Iznimke u odnosu na osnovno pravilo

Vidjeti točku 2.2.2.1.

2.2.2.1 Kada mogu odabrati između suda u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila) i drugog suda?

Alternativna mjesna nadležnost omogućuje tužitelju da odabere sud u određenim predmetima. Tužitelj zatim može podnijeti tužbu sudu opće nadležnosti ili drugom sudu navedenom u člancima od 32. do 371. Zakona o parničnom postupku.

Alternativna mjesna nadležnost predviđena je u sljedećim predmetima:

za zahtjeve za naknadu za uzdržavanje i za utvrđivanje roditeljstva djeteta te za povezane zahtjeve – tužbe se mogu podnijeti sudu koji je nadležan za prebivalište stranke koja je nositelj prava;

za imovinski zahtjev protiv poslovnog subjekta – tužbe se mogu podnijeti sudu u čijoj su nadležnosti sjedište ili podružnica tog subjekta ako je zahtjev povezan s djelatnostima sjedišta ili podružnice. To se međutim ne primjenjuje u predmetima u kojima u skladu sa zakonom, državni odvjetnik Državne riznice zastupa Državnu riznicu;

za utvrđivanje postojanja ugovora, za izvršenje, prekid ili poništenje ugovora, kao i za štetu nastalu zbog neizvršenja ili nepravilnog izvršenja ugovora – tužbe se mogu podnijeti sudu u čijoj su nadležnosti mjesto izvršenja ugovora koji je predmet spora, a u slučaju ikakvih nedoumica, mjesto izvršenja ugovora trebalo bi se potvrditi ispravom;

za odštetni zahtjev – tužbe se mogu podnijeti sudu u čijoj je mjesnoj nadležnosti nastupio događaj koji je prouzročio štetu;

za plaćanje dospjelog iznosa za vođenje predmeta – tužbe se mogu podnijeti sudu u čijoj je nadležnosti mjesto u kojem je pravni zastupnik vodio predmet;

za tužbeni zahtjev u okviru najma nekretnine (*najem* ili *dzierżawa*) – tužbe se mogu podnijeti sudu u čijoj je nadležnosti mjesto na kojemu se nalazi nekretnina;

protiv stranke koja je obvezana zadužnicom ili čekom – tužbe se mogu podnijeti sudu u čijoj je nadležnosti mjesto plaćanja. Određeni broj stranaka koje su obvezane zadužnicom ili čekom mogu se suočiti sa skupnom tužbom sudu u čijoj je nadležnosti mjesto plaćanja ili sudu opće nadležnosti za primatelja ili izdavatelja zadužnice ili čeka;

u pogledu radnog prava – tužbe se mogu podnijeti sudu u čijoj je mjesnoj nadležnosti određeni posao bio, jest ili će biti izvršen, ili sudu u čijoj je mjesnoj nadležnosti smještena poslovna jedinica u kojoj je osoba zaposlena (članak 461. stavak 1. Zakona o parničnom postupku).

2.2.2.2 Kada moram odabrati neki drugi sud, a ne onaj u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila)?

Isključiva nadležnost suda znači da o predmetu može odlučivati isključivo sud utvrđen u Zakonu. Isključiva nadležnost utvrđuje se u sljedećim predmetima:

u pogledu vlasništva ili drugih stvarnih prava nad nekretninom, kao i u pogledu posjedovanja nekretnine – tužbe se mogu podnijeti isključivo sudu u čijoj je nadležnosti mjesto nekretnine; ako je predmet spora služnost zemljišta, nadležnost se utvrđuje u skladu s lokacijom opterećene nekretnine;

u pogledu nasljeđivanja, nužni dio, kao i ostavina, smjernice ili druga oporučna raspolaganja – tužbe se podnose isključivo sudu u čijoj je nadležnosti oporučiteljevo posljednje uobičajeno boravište, a ako se oporučiteljevo prebivalište u Poljskoj ne može utvrditi, sudu u čijoj je nadležnosti lokacija ostavine ili njezina dijela;

u pogledu članstva u zadruzi, partnerstvu, društvu ili udruženju – tužba se može podnijeti isključivo sudu u čijoj je nadležnosti sjedište;

u pogledu bračnog odnosa – tužba se može podnijeti isključivo sudu u čijoj je mjesnoj nadležnosti posljednje boravište bračnih drugova ako je barem jedan od njih i dalje nastanjen na području te nadležnosti ili ondje barem povremeno boravi. U slučaju drugačije situacije, sud s isključivom nadležnošću je sud u čijoj je nadležnosti prebivalište tuženika, a ako ni to nije slučaj, nadležan je sud u čijoj je nadležnosti prebivalište tužitelja;

u pogledu odnosa između roditelja i djece te između posvojitelja i posvojenika – tužbe se mogu podnijeti isključivo sudu u čijoj je nadležnosti prebivalište tužitelja, pod uvjetom da ne postoji osnova za podnošenje tužbe na temelju odredaba o općoj nadležnosti.

2.2.2.3 Mogu li stranke same dodijeliti nadležnost sudu koji inače ne bi bio nadležan?

Posebna nadležnost znači da se sudska nadležnost može drukčije odrediti u predmetima utvrđenima u posebnom zakonodavstvu:

Pravo na odabir suda dodijeljeno je tužitelju.

Ako je opravdana nadležnost više sudova ili ako je tužba podnesena protiv nekoliko stranaka koje su u nadležnosti različitih sudova u skladu sa zakonodavstvom o općoj nadležnosti. Isto vrijedi i ako je nekretnina, čija je lokacija osnova za utvrđivanje sudske nadležnosti, smještena u nekoliko područja sudske nadležnosti.

Pravo odabira suda dodijeljeno je objema strankama na temelju sporazuma ili zajedničkog zahtjeva.

Na temelju pisanog dogovora stranke mogu uputiti već postojeći spor, ili bilo koje sporove koji mogu nastati u budućnosti iz utvrđenog pravnog odnosa, prvostupanjskom sudu koji u skladu sa zakonom nema mjesnu nadležnost. Taj će sud stoga imati isključivu nadležnost, osim ako se stranke dogovore drukčije ili ako tužitelj podnese tužbeni zahtjev u elektroničkom postupku u obliku naloga za plaćanje. Stranke isto tako mogu pisanim sporazumom ograničiti pravo tužitelja na odabir među više sudova nadležnih za takve sporove.

Stranke međutim ne mogu promijeniti isključivu nadležnost.

Sporazumi o sudskoj nadležnosti moraju biti u pisanom obliku. Mogu biti dio sporazuma o materijalnom pravu (odredba o nadležnosti) ili činiti zaseban sporazum.

U predmetima u području radnog prava i socijalne sigurnosti nadležni sud može, na skupni zahtjev stranaka, uputiti predmet na odlučivanje drugom, jednakovrijednom sudu koji se bavi predmetima u području radnog prava i socijalne sigurnosti, ako je to opravdano svrsishodnošću.

Nadležni sud određuje viši sud ili Vrhovni sud.

Ako nadležni sud ne može odlučivati o predmetu ili preuzeti još jednu tužbu zbog prepreke, njegov nadređeni sud odredit će još jedan sud. Razlog tog određivanja može biti samo prepreka koja sprječava odlučivanje o predmetu, npr. isključenje suca ili viša sila.

Vrhovni sud obavezan je odrediti sud kojem će se podnijeti tužba ako se mjesna nadležnost ne može odrediti u skladu sa Zakonom na temelju okolnosti predmeta (članak 45. Zakona o parničnom postupku).

3 Ako je predmet u nadležnosti specijaliziranih sudova, kako doznati kojem se sudu moram obratiti?

Specijalizirane sudove čine upravni sudovi (*sądy administracyjne*) i vojni sudovi (*sądy wojskowe*).

Djelovanje vojnih sudova uređeno je Zakonom o organizaciji vojnih sudova od 21. kolovoza 1997. Ti sudovi općenito rješavaju kaznene predmete u Poljskim oružanim snagama. Drugi predmeti mogu se uputiti u njihovu nadležnost isključivo u skladu sa zakonom.

Djelovanje vojnih sudova uređeno je Zakonom o organizaciji upravnih sudova od 25. srpnja 2002. Upravni sudovi provode pravdu praćenjem aktivnosti javnih upravnih tijela, kao i rješavanjem sporova o nadležnosti i sudskoj nadležnosti između tijela lokalne samouprave i tijela državne uprave. Nije isključeno da u iznimnim slučajevima upravni sud može donijeti odluku u građanskom predmetu, u okviru svojih obveza nadzora u pogledu aktivnosti tijela državne uprave.

Druge poveznice

Ministarstvo pravosuđa

<https://www.ms.gov.pl/en/about-the-ministry-of-justice/>

Popis redovnih sudova u Poljskoj (podaci o adresi)

<http://bip.ms.gov.pl/pl/rejstry-i-ewidencje/lista-sadow-powszechnych/>

Posljednji put ažurirano: 12/06/2018

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJA-a. Prijevod je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.